

Westerdok, waar zeeschepen werden gebouwd en opgeknapt en ladingen werden gelost. Moeder Aagje stuurde haar dromerige zoon naar de Franse School. Toch koos Jacob er uiteindelijk voor om met zijn handen te werken. Hij raakte gefascineerd door de bouwkuist en werd timmermansleerling.

In 2000 bezocht ik mijn oudoom Jaap Olie, die het archief van de familie beheerde. Verspreid over de studeerkamer lagen oude huishoudboekjes, krantenknipsels, tientallen mappen met onder andere tekeningen van Franse en Spaanse monumenten en plaatjes van de belangrijkste Brusselse huizen anno 1870. Daartussen stond een gegraveerd struisvogelei. Jaap verontschuldigde zich voor de chaos. 'Ik probeer al jaren orde te brengen in de nalatenschap maar dat is niet eenvoudig. De Olies verzamelen niet maar ze bewaren. Alles.'

Jaap schonk me een handgeschreven boekje getiteld *Enige bijzonderheden van een uitstapje naar Rotterdam en Den Haag, den 4e en 5e Junij 1854*. Het is een van de zeldzame documenten waarin Jacob, toen twintig jaar oud, over zichzelf schreef. Samen met zijn vriend Pieter van Voornveld – ook timmerman – ging hij voor het eerst in zijn leven een nacht van huis. Nadat ze drie uur in een open trein hadden gezeten kwamen de jonge mannen verkleumd aan op station Delftsche Poort in Rotterdam. 'Het allereerst wat onze aandacht trok was de buitengewone levendigheid welke buiten Amsterdam in ons land nergens gevonden wordt.'

Het duo vergaapte zich aan het Stationsgebouw in gotische stijl. 'Maar weldra werd ons oog afgeleid door den Schouwburg, geheel van Bentheimer steen en als met beelden en ornamenten overladen.' Gretig, en met oog voor detail namen Jacob en Pieter alle gebouwen in de bruisende stad in zich op. Als kers op de taart wisten ze op slinkse wijze op het koninklijk stoomjacht te belanden van Koning Willem III. Ze werden er weggejaagd. 'Doch wij hadden ondertussen het schoone als met verguld overladen jagt bekeken. Het stuurrad is geheel met pearl d' amour ingelegd.'

's Avonds namen ze de trein naar Den Haag. 'Onze aankomst aldaar was die als een kat op een vreemd pakhuis. Wij gingen een dwalende wandeling doen totdat wij eindelijk langs het logement Hotel des Pays Bas kwamen.' Het was een uitgelezen kans voor de jonge mannen om daarna de Haagse cafés aan te doen, op zoek naar vertier. Maar nee. Na het avondmaal gingen ze linea recta naar hun houten ledikanten. 'Vreemde gedachten bevingen ons bij het vooruitzicht voor het eerst in ons leven in een logement te overnachten. Wij herinnerden ons nog zo het een en ander van onze belevenissen en zijn als het ware lachende ingeslapen.'

De volgende dag raakt Jacob in vervoering van het ware vakmanschap en de goede smaak in de regentstad. Zo schrijft hij over het Koninklijk Paleis Noordeinde in Den Haag: 'De pracht

Stadsarchief Amsterdam / Collectie Jacob Olie Bz.

'Wij hadden ondertussen het schoone als met verguld overladen jagt bekeken'

Stadsarchief Amsterdam / Collectie Jacob Olie Bz.

